

Vlaamse universiteiten en hogescholen raad

Ruim baan voor kennismigratie uit derde landen

Koen Verlaeckt
secretaris-generaal VLIR/VLUHR

24 oktober 2019

Het belang van kennismigratie

- Scope: studenten en onderzoekers uit “**derde landen**” (niet-EER).
- EU heeft **nood aan hooggekwalificeerde profielen**, incl. deze uit derde landen, om de Lissabon-ambities waar te maken.

EU-aanpak

- Sinds 2000 roept de EU op tot het wegruimen van de hinderpalen voor mobiliteit van onderzoekers en studenten.
- **EU-richtlijnen** (zoals): 2004/114, 2005/71, 2011/98, 2016/801.

EU-aanpak

- Consistente oproep aan de lidstaten:
  - Maximaliseer het gebruik van de **gastovereenkomst**,
  - Vereenvoudig **procedures**,
  - Geef sleutelrol aan de **kennisinstellingen**,
  - Verleen vergunningen voor **minstens 2 jaar**,
  - Geef derdelanders de kans aan de slag te gaan op de **arbeidsmarkt**,
  - Stel aanvragers maximaal **vrij van papierwerk**.

Belgische aanpak

- 2007: invoering van het “wetenschappelijk visum” (gastovereenkomst).
- Gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2011/98 op 1 januari 2019 (single permit).
- **Niet-omzetting** van richtlijn 2016/801 (derdelanders).
- Vlaamse regelgeving: **toelating tot arbeid** verlengd tot **max. 3 jaar** voor hooggeschoolden.

Probleemstelling

- Gedeeltelijke omzetting van richtlijnen leidt tot **implementatieproblemen en rechtsonzekerheid.**
- Gebrekkige informatiedoorstroming leidt tot **inconsistenties** in administratieve afhandeling.
- Onvoldoende aandacht voor **specificiteit van kennismigranten** binnen het economisch migratiebeleid, ook al zijn er maatregelen ten goede genomen.

Probleemstelling

- Tendens naar *goldplating*: de geplande inkanteling van de gastovereenkomst in de single permit-procedure
  - **deresponsabiliseert** de kennisinstellingen;
  - verhoogt de **werkdruk** bij de overheid.
- Gewenste **flexibiliteit voor studentenmobiliteit wordt afgeremd** (cf. nieuwe evolutie van de Europese universiteitsnetwerken).

Tijd voor actie

Aanbeveling 1: verfijn de bestaande omzettingsregelgeving

- Verkort de administratieve doorlooptijden.
- Beperk de situaties waarvoor tijdelijke verblijfsdocumenten nodig zijn.
- Bouw de flexibiliteit in die eigen is aan het wetenschappelijk bedrijf (bv. deelname aan congressen).

Aanbeveling 2: maak werk van de omzetting van richtlijn 2016/801

- Erken mobiliteit als een essentieel onderdeel van onderzoek en hoger onderwijs.
- Creëer flexibiliteit die onze kennisinstellingen toelaat hun rol op te nemen in het kennisecosysteem van de toekomst (cf. de Europese universiteitsnetwerken).
- Differentieer verblijfsdocumenten niet nodeloos in termen van type mobiliteit (unilateraal, multilateraal, bilateraal).

Aanbeveling 3: maximaliseer het gebruik van de gastovereenkomst

- Kantel de gastovereenkomst niet in in de single permit-procedure (van 1 naar 3,5 maanden).
- Neem gedetacheerde onderzoekers, gastprofessoren, ZAP mee in scope.
- Pas de gastovereenkomst ook toe op korte verblijven (max. 90 dagen).

Aanbeveling 4: voer een zoekjaar in voor hoogopgeleiden en onderzoekers

- Naar Nederlands model.
- Zoekjaar wordt aangevraagd na afstuderen of afronden van de onderzoeksopdracht.
- Voor buitenlandse onderzoekers en studenten.
- Tijdens het zoekjaar mogen betrokkenen vrij werken in België.

Aanbeveling 5: investeer in communicatie

- Gebrek aan correcte communicatie leidt tot inconsistente behandeling van gelijkaardige dossiers.

Na het rapport

- Publicatie **opiniestuk** door alle Belgische rectoren op 15 oktober in De Tijd en Le Soir.
- **Beleidsronde** bij federale en Vlaamse kabinetten, parlementscommissies en administraties.
- **Informatiedeling** met bedrijfsleven, adviesorganen en belangengroepen.
- Uitwerken van het **technisch dossier**.

Dankwoord

- VLIR-werkgroep Internationale onderzoekers
- VLIR-CReF-expertengroep kennismigratie
- Odisee-hogeschool
- Team VLUHR-i
- Moderatoren van de parallelle sessies

koen.verlaeckt@vlir.be